

Evropski svet

Bruselj, 31. maj 2022
(OR. en)

EUCO 21/22

CO EUR 19
CONCL 4

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Izredno zasedanje Evropskega sveta (30. in 31. maj 2022) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

I. UKRAJINA

1. Evropski svet odločno obsoja vojaško agresijo Rusije v Ukrajini. Rusijo poziva, naj nemudoma ustavi napade na civiliste in civilno infrastrukturo, pri katerih ne izbira ciljev, ter nemudoma in brezpogojno umakne vse svoje vojake in vojaško opremo s celotnega ozemlja Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja. Grozodejstva, za katera so odgovorne ruske sile, ter trpljenje in uničenje, ki ga pri tem povzročajo, so nepopisni. Evropski svet poziva Rusijo, naj omogoči takojšen humanitarni dostop in varen prehod za vse prizadete civiliste. Pričakuje, da bo mednarodno humanitarno pravo, vključno z Ženevsko konvencijo o ravnanju z vojnimi ujetniki, v celoti spoštovano. Rusijo tudi poziva, naj nemudoma omogoči varno vrnitev ukrajinskih državljanov, ki so bili na silo izseljeni v Rusijo.
2. Evropski svet pozdravlja pogum in odločnost ukrajinskega ljudstva in njegovega vodstva v boju za obrambo suverenosti, ozemeljske celovitosti in svobode svoje države. Evropska unija je neomajno zavezana, da bo Ukrajini pomagala pri uresničevanju neodtujljive pravice do samoobrambe pred agresijo Rusije ter pri izgradnji mirne, demokratične in uspešne prihodnosti. V tem pogledu bo še naprej tesno sodelovala z mednarodnimi partnerji.

Mednarodno pravosodje

3. Evropski svet izreka priznanje vsem, ki pomagajo pri zbiranju dokazov in preiskovanju vojnih zločinov in drugih najtežjih kaznivih dejanj, ter podpira intenzivna prizadevanja tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča v zvezi s tem. Pozdravlja tudi delo, ki ga opravlja ukrajinska generalna tožilka, pri čemer ji Evropska unija in njene države članice zagotavljajo finančno podporo in podporo za krepitev zmogljivosti. Pozdravlja ustanovitev skupne preiskovalne skupine, ki jo usklajuje Eurojust, čigar vloga je bila okrepljena, in stalno operativno podporo, ki jo zagotavlja Europol. Rusija, Belorusija in vsi odgovorni bodo odgovarjali za svoja dejanja v skladu z mednarodnim pravom.

Sankcije

4. Evropski svet je odločen okrepiti pritisk na Rusijo in Belorusijo, da bi zatrli vojno Rusije proti Ukrajini. Evropski svet poziva vse države, naj se pridružijo sankcijam EU. Preprečiti je treba vse poskuse izogibanja sankcijam ali podpiranja Rusije na druge načine.
5. Evropski svet se strinja, da bo šesti sveženj sankcij proti Rusiji zajemal surovo nafto in naftne derivate, dobavljene iz Rusije v države članice, z začasno izjemo za surovo nafto, dobavljeno po naftovodih.
6. Evropski svet zato poziva Svet, naj sveženj nemudoma dokončno oblikuje in sprejme ter tako zagotovi dobro delujoč enotni trg EU, pošteno konkurenco, solidarnost med državami članicami in enake konkurenčne pogoje, tudi v zvezi s postopno odpravo odvisnosti od ruskih fosilnih goriv. Da bi zagotovili zanesljivost oskrbe, bodo v primeru nenadne prekinitve dobave uvedeni nujni ukrepi. V zvezi s tem bo Komisija spremljala izvajanje teh ukrepov in o tem redno poročala Svetu, da bi zagotovili enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu EU in zanesljivost oskrbe.
7. Evropski svet bo vprašanje začasne izjeme za surovo nafto, dobavljeno po naftovodih, čim prej ponovno obravnaval.

Humanitarna in finančna podpora

8. Evropska unija bo Ukrajini še naprej zagotavljala podporo za kritje humanitarnih in likvidnostnih potreb ter potreb, povezanih z obnovo države.
9. Evropska unija je od začetka agresije Rusije okrepila svojo podporo za splošno gospodarsko, socialno in finančno odpornost Ukrajine, med drugim z zagotavljanjem humanitarne pomoči. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja rezultate mednarodne donatorske konference na visoki ravni, ki sta jo skupaj gostili Poljska in Švedska.

10. Evropska unija in njene države članice zagotavljajo zaščito milijonom beguncev, ki bežijo pred vojno v Ukrajini, in se zavezujejo, da jih bodo še naprej sprejemale in jim zagotavljale varnost, vključno s pomočjo sosednjim državam. Evropski svet poziva Komisijo, naj v okviru večletnega finančnega okvira predstavi nove pobude v podporo tem prizadevanjem.
11. Evropska unija bo skupaj s partnericami iz skupine G7 še naprej podpirala ukrajinsko vlado v zvezi z njenimi nujnimi likvidnostnimi potrebami. Potrjuje podporo, napovedano v okviru skupine G7. Ukrajini je v letu 2022 pripravljena odobriti novo izredno makrofinančno pomoč v višini do 9 milijard EUR. V zvezi s tem Evropski svet poziva k preučitvi predloga Komisije takoj, ko bo ta predložen.
12. Pri obnovi Ukrajine bo potrebna celovita podpora, da bi tej državi zgradili novo prihodnost. Evropska unija in njene države članice so v zvezi s tem pripravljene prevzeti pomembno vlogo. Zato bi bilo treba razmisliti o platformi za obnovo Ukrajine, ki bi združevala ukrajinsko vlado, Evropsko unijo in njene države članice, Evropsko investicijsko banko ter mednarodne partnerje, finančne institucije, organizacije, strokovnjake in zainteresirane strani. Podpora EU za obnovo bo povezana z izvajanjem reform in protikorupcijskih ukrepov v skladu z evropsko potjo te države. Evropski svet poziva Komisijo, naj na tej podlagi pripravi predloge.
13. Evropski svet pozdravlja prizadevanja držav članic, da v svoji nacionalni zakonodaji sprejmejo ustrezne ukrepe zaplembe, in poziva Svet, naj hitro preučí nedavni predlog Komisije o kazenskopravnih ukrepih v primeru kršitve sankcij EU. Evropski svet podpira dejavno preučevanje nadaljnjih možnosti, skladnih s pravom EU in mednarodnim pravom, tudi možnosti, da bi se zamrznjena ruska sredstva uporabila v podporo obnovi Ukrajine.

Vojaška podpora

14. Evropska unija ostaja še naprej zavezana, da bo tudi v prihodnje krepila zmožnost Ukrajine, da brani svojo ozemeljsko celovitost in suverenost. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja sprejetje nedavnega sklepa Sveta, da v okviru evropskega mirovnega instrumenta poveča vojaško podporo Ukrajini.

Gospodarska podpora

15. Evropski svet pozdravlja sprejetje sklepa o opustitvi uvoznih dajatev za ves ukrajinski izvoz v Evropsko unijo za eno leto.

Politična podpora

16. Evropski svet je seznanjen s pripravo mnenj Komisije o prošnji Ukrajine ter Republike Moldavije in Gruzije za članstvo v EU in bo zadevo ponovno obravnaval na junijskem zasedanju.
17. Evropska unija in njene države članice bodo okrepile prizadevanja za vzpostavitev stikov s tretjimi državami, da bi Ukrajino podprle v vseh teh razsežnostih, preprečile lažen javni diskurz Rusije in manipulacijo z informacijami ter izogibanje in izmikanje sankcijam.

Vpliv na sosednje države

18. Evropski svet pozorno spremlja vpliv vojne Rusije v Ukrajini na sosednje države in Zahodni Balkan. Poudarja, da je treba Republiki Moldaviji zagotoviti vso ustrezno podporo pri soočanju z medsebojno povezanimi energetske in gospodarske krize ter migracijskimi pritiski, ki so posledica vojne. Evropski svet ponovno poziva h končanju represije v Belorusiji in opozarja na demokratično pravico beloruskega naroda do novih, svobodnih in poštenih volitev.

II. PREHRANSKA VARNOST

19. Evropski svet močno obsoja uničenje in nezakonito prisvojitve kmetijske proizvodnje v Ukrajini s strani Rusije. Vojaška agresija Rusije v Ukrajini neposredno vpliva na svetovno prehransko varnost in cenovno dostopnost hrane. Evropski svet poziva Rusijo, naj konča napade na prometno infrastrukturo v Ukrajini, odpravi blokado ukrajinskih črnomoških pristanišč in omogoči izvoz hrane, predvsem iz Odese. Evropska unija si aktivno prizadeva, da bi Ukrajini olajšala izvoz kmetijskih proizvodov in podprla njen kmetijski sektor za sezono 2022. V zvezi s tem Evropski svet poziva države članice, naj pospešijo delo v zvezi s solidarnostnimi koridorji, ki jih je predlagala Komisija, in olajšajo izvoz hrane iz Ukrajine po različnih kopenskih poteh in prek pristanišč EU.
20. Evropski svet poziva k učinkovitemu usklajevanju na mednarodni ravni, da se zagotovi celovit svetovni odziv na področju prehranske varnosti. V zvezi s tem pozdravlja Misijo za odpornost na področju prehrane in kmetijstva (FARM), ki temelji na treh stebrih: trgovina, solidarnost in proizvodnja. Njen cilj je ublažiti posledice za raven cen in proizvodnjo žita ter dostop do njega in oskrbo z njim. Evropski svet podpira tudi skupino Združenih narodov za odzivanje na svetovne krize, prihodnjo pobudo skupine G7 o ustanovitvi svetovnega zavezništva za prehransko varnost (GAFS) ter druge ukrepe in pobude EU ter večstranske ukrepe in pobude. Ponovno poudarja svojo zavezo, da svetovno trgovino z živili ohrani brez neupravičenih trgovinskih ovir, okrepi solidarnost z najranljivejšimi državami in poveča lokalno trajnostno proizvodnjo hrane, da bi zmanjšali strukturno odvisnost. Evropski svet poziva Komisijo, naj preuči možnost uporabe rezerv iz Evropskega razvojnega sklada za podporo najbolj prizadetim partnerskim državam. Evropska unija pozdravlja zavezanost in podporo svojih partnerjev in mednarodnih organizacij.

21. Evropski svet poudarja pomen skupne kmetijske politike (SKP) pri prispevku EU k prehranski varnosti in poziva k hitremu sprejetju strateških načrtov SKP.
22. Glede na trenutno pomanjkanje gnojil na svetovnem trgu Evropski svet poziva k bolj usklajenim prizadevanjem za sodelovanje z mednarodnimi partnerji pri spodbujanju učinkovitejše uporabe gnojil in alternativ zanje.

III. VARNOST IN OBRAMBA

23. Vojaška agresija Rusije v Ukrajini je popolnoma preobrazila strateško okolje Evropske unije in nakazala, da mora biti Evropska unija na področju varnosti in obrambe močnejša in zmogljivejša. V tem novem okolju bo Evropska unija ob sklicevanju na Izjavo iz Versaillesa in sklepe Evropskega sveta z dne 24. in 25. marca 2022 z večjimi in boljšimi naložbami izvajala Strateški kompas, poglobila partnerstva, okrepila svojo odpornost ter povečala svojo varnostno in obrambno sposobnost, pri čemer bo poudarek na ugotovljenih strateških pomanjkljivostih. Čezatlantski odnosi in sodelovanje med EU in Natom, ob doslednem spoštovanju načel, določenih v Pogodbah, in načel, o katerih se je dogovoril Evropski svet, vključno z načeli vključenosti, vzajemnosti in avtonomije odločanja Evropske unije, so ključnega pomena za našo splošno varnost. Močnejša in zmogljivejša Evropska unija na področju varnosti in obrambe bo pozitivno prispevala k svetovni in čezatlantski varnosti ter dopolnjevala Nato, ki ostaja temelj kolektivne obrambe svojih članic. Solidarnost med državami članicami je izražena v členu 42(7) PEU. V širšem smislu Evropska unija ponovno potrjuje, da namerava okrepiti podporo na pravilih temelječemu svetovnemu redu, v središču katerega so Združeni narodi.

24. Na podlagi analize vrzeli pri naložbah v obrambo, ki sta jo v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo pripravila Komisija in visoki predstavnik, ter različnih priporočil za krepitev evropske industrijske in tehnološke baze Evropski svet poziva Svet, naj v skladu s pristojnostmi, ki mu jih dajeta Pogodbi, preuči naslednja vprašanja:
- a) kot nujno ukrepe za usklajevanje zelo kratkoročnih potreb po javnih naročilih na področju obrambe, s katerimi bi podprli skupna javna naročila za obnovitev zalog, predvsem z namenom podpore Ukrajini, ter kratkoročno orodje za krepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije prek prostovoljnega skupnega javnega naročanja;
 - b) razvoj obrambnega strateškega načrtovanja, javnega naročanja in usklajevalne zmogljivosti EU ob dopolnjevanju z Natom.
 - c) nadaljnje ukrepe za pregled sedanjih in nujnih dodatnih proizvodnih zmogljivosti ter krepitev zmogljivosti in odpornosti evropske obrambne tehnologije in industrijskega sektorja, tudi MSP;
 - d) pospešeno izvajanje projektov infrastrukture za vojaško mobilnost;
 - e) krepitev vloge Evropske investicijske banke v podporo evropski varnosti in obrambi v skladu z njeno nedavno strateško pobudo za evropsko varnost.
25. Evropski svet z zanimanjem pričakuje predstavitev morebitnega skupnega evropskega programa za naložbe v obrambo, vključno z razmislekom o instrumentu za oprostitve davka na dodano vrednost in za evropske obrambne projekte velikega skupnega interesa.
26. Evropski svet bo to zadevo obravnaval na prihodnjem zasedanju.

IV. **ENERGIJA**

27. Evropski svet je ob opozarjanju na Izjavo iz Versaillesa in sklepe z dne 21. in 22. oktobra 2021 ter 24. in 25. marca 2022, tudi v zvezi z različnimi mešanicami energijskih virov ter pogoji in nacionalnimi okoliščinami na področju energije, pregledal napredek v zvezi s čimprejšnjo postopno odpravo odvisnosti Evropske unije od uvoza ruskega plina, nafte in premoga. Na podlagi predhodnih odločitev o prepovedi uvoza iz Rusije in predstavitve načrta REPowerEU za hitro zmanjšanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv in za pospešitev energetskega prehoda, da bi vzpostavili odpornejši energetski sistem in dobro povezano energetsko unijo, poziva k:

- a) – kot kratkoročno prednostno nalogo – nadaljnji diverzifikaciji virov in poti ter zagotovitvi oskrbe z energijo po dostopnih cenah;
- Evropski svet spodbuja, da se platforma EU za nakup energije, ki je odprta tudi za Zahodni Balkan in tri pridružene vzhodne partnerice, začne hitro uporabljati, tj. pred naslednjo zimo.
 - Evropski svet poziva Komisijo, naj tudi z našimi mednarodnimi partnerji preuči načine za omejitev naraščajočih cen energije, vključno z izvedljivostjo uvedbe začasnih zamejitev uvoznih cen, kadar je to ustrezno.
 - Evropski svet poziva Svet, naj nadaljuje delo v zvezi s strategijo EU za zunanje sodelovanje na področju energije.
 - Evropski svet opozarja na pomen domačih virov energije za zanesljivost oskrbe.

- b) pospeševanju uvajanja obnovljivih virov energije;
- Za pospešeno uvajanje obnovljivih virov energije bo treba takoj pospešiti postopke izdajanja dovoljenj za projekte na področju obnovljivih virov energije, podpreti pa ga je treba tudi z industrijskim grozdom, katerega cilj je izboljšanje inovacij, zmogljivosti, spretnosti in dobavnih verig za sončno in vetrno energijo, vodik, bioenergijo, toplotne črpalke in surovine.
- c) nadaljnjemu izboljšanju energijske učinkovitosti povsod, kjer je to možno, in spodbujanju varčevanja z energijo, zlasti ob upoštevanju izoliranosti nekaterih držav članic;
- d) dopolnitvi in izboljšanju medsebojne povezanosti evropskih plinskih in električnih omrežij z naložbami v infrastrukturo in dokončanje infrastrukture za obstoječe in nove projekte, vključno z infrastrukturo za utekočinjeni zemeljski plin ter elektroenergetskimi povezavami in plinskimi povezavami, pripravljenimi na vodik, ki bodo kos izzivom prihodnosti, po vsej Evropski uniji, vključno z otoškimi državami članicami, ter v zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, tudi z izkoriščanjem potenciala Iberskega polotoka, da prispeva k zanesljivosti oskrbe v Evropski uniji, na podlagi prihodnje analize regulatorjev in trenutnih geopolitičnih razmer.
28. Evropski svet poziva Svet, naj hitro preuči predloge Komisije za uresničitev ciljev REPowerEU.
29. V duhu evropske solidarnosti bi bilo treba izboljšati pripravljenost na morebitne večje motnje v oskrbi in odpornost trga EU s plinom, predvsem s hitrim dogovorom o dvostranskih sporazumih o solidarnostnih ukrepih in usklajenim evropskim načrtom ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, s čimer bi morali zagotoviti obvladovanje večjih motenj v oskrbi. Pospešiti bi bilo treba polnitev zalog za naslednjo zimo. V zvezi s tem Evropski svet pozdravlja sporazum o skladiščenju plina in poziva k njegovemu hitremu izvajanju.

30. Evropski svet je seznanjen s poročilom agencije ACER in poziva Komisijo, naj se čim prej loti optimizacije delovanja evropskega trga električne energije, vključno z učinkom cen plina nanj, da bo trg bolje pripravljen in bo zdržal pretirano nestanovitnost cen v prihodnosti, zagotavljal cenovno dostopno električno energijo in v celoti ustrezal razogljčenemu energetskega sistemu, hkrati pa se bodo ohranjale celovitost enotnega trga, spodbude za zeleni prehod in zanesljivost oskrbe ter preprečevali nesorazmerni proračunski stroški.
-